

zaaknummer 2015 W 1428(3)

8 december 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
woonplaats [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[burgerlijke naam] (broeder [naam])**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
van [plaats],

en

wijlen **[burgerlijke naam] (broeder [naam])**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
van [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 juli 2015. Er is geen inhoudelijke reactie en/of verweerschrift op het klaagschrift ingekomen.

Op 10 november 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is toen verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Namens de aangeklaagden is niemand verschenen, nu de Congregatie van Broeders Franciscanen [plaats] is opgeheven en er dus geen kerkelijk verantwoordelijke meer is.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin van [aantal] kinderen. Zijn vader was alcoholist, waardoor klagers moeder er alleen voor stond om de kinderen groot te brengen. Bij het maken van de CITO-toets kwam als resultaat naar voren dat klager niet in staat was om het laagste voortgezet onderwijs te halen. De directeur van klagers school had een goede vriend die leraar was op de MAVO in [pensionaat]. Klager kon intern op [pensionaat] terecht om daar eerst de MAVO te volgen en vervolgens door te stromen en extern de HAVO te volgen. Met dit voorstel stemden klagers ouders in. In [jaartal] ging klager naar pensionaat [naam pensionaat].

De eerste maanden van zijn verblijf op het pensionaat was er niets aan de hand. Toen klager echter op zijn eerste rapport een drie had voor [vak] bood aangeklaagde 2 hem bijles aan. Klager was daar blij mee. Aanvankelijk kreeg klager ook echt bijles van aangeklaagde 2. Dat gebeurde op de kamer van aangeklaagde 2 die gelegen was in de school. Na verloop van tijd besloot aangeklaagde 2 dat de bijlessen op zijn eigen kamer plaats moesten vinden. Aangeklaagde 2 vond dat de uitspraak van klager niet goed was. Om hem daarbij te helpen, legde aangeklaagde 2 zijn hoofd in de schoot van klager om te luisteren naar diens ademhaling. Aangeklaagde zei dat hij de ademhaling van klager niet goed kon horen en dat klager zijn broek uit moest trekken. Klager vond dit raar, maar deed wel wat aangeklaagde 2 hem vroeg. Klager moest op zijn beurt ook met zijn hoofd tegen de buik van aangeklaagde aan komen liggen om naar zijn ademhaling te luisteren als hij sprak. Klager herinnert zich ook dat hij bij aangeklaagde 2 op schoot moest gaan zitten en dat aangeklaagde 2 zijn geslachtsdelen begon te betasten. Klager versteende en durfde niets te zeggen. Hij was bang dat hij weggestuurd zou worden van [pensionaat] en daarmee zijn ouders verdriet zou doen. Wel besloot klager dat hij niet meer naar de bijlessen van aangeklaagde 2 toe ging. Klager heeft verklaard dat het betasten door aangeklaagde 2 vaker dan vijf keer plaats heeft gevonden.

In de winter, klager weet het exacte jaar niet meer, kwam klager met een flinke griep in de ziekenboeg terecht. Aangeklaagde 1 zwaaide daar de scepter. Klager verbleef daar drie dagen. Gedurende deze drie dagen kwam aangeklaagde 1 elke dag de temperatuur van klager opnemen. Klager moest zijn broek naar beneden doen. Voordat aangeklaagde de temperatuur van klager opnam, ging hij eerst met zijn vinger in de anus van klager. Aangeklaagde 1 vond dat hij de anus van klager eerst moest oprekken voordat hij zijn temperatuur kon opmeten. Terwijl hij dit deed pakte aangeklaagde 1 ook het geslachtsdeel van klager vast. Klager reageerde door aangeklaagde 1 een klap te geven en weg te lopen. Het voorgaande is een keer gebeurd.

Ook is het een keer gebeurd dat klager was gevallen en door aangeklaagde 1 gecontroleerd werd of hij in orde was. Klager moest zich helemaal uitkleden en voor aangeklaagde komen staan. Aangeklaagde betastte klager over zijn hele lichaam, waaronder de geslachtsdelen en billen van klager. Klager moest op een been gaan staan, zodat aangeklaagde kon controleren of hij geen evenwichtsstoornis had. Ondertussen ging aangeklaagde achter hem staan om klager om zijn middel vast te houden.

Als klager eens per week naar huis mocht bellen, kwam aangeklaagde 1 bij hem staan en reed met zijn onderlichaam tegen klager aan.

2.2. Toen klager in de pubertijd terecht kwam, ontdekte hij dat dat hij op een andere manier met meisjes omging dan leeftijdsgenootjes. Klager durfde geen fysiek contact te hebben met meisjes, noch met jongens. Nu nog heeft klager er moeite mee wanneer mensen te

dicht bij hem in de buurt komen. Dit herinnert hem aan hetgeen hem op [pensionaat] is overkomen.

Klager heeft hetgeen is gebeurd op [pensionaat] diep weggestopt. Nadat klager in 2010 Kardinaal Simonis op televisie hoorde zeggen: 'Wir haben es nicht gewusst', heeft klager pas aan zijn toenmalige partner en psychotherapeute verteld wat hem is overkomen.

Klager is gesloten, achterdochtig en vindt het moeilijk om zijn emoties te tonen. Hierdoor is het huwelijk van klager ten einde gekomen. Ook heeft klager last gehad van onverklaarbare [stoomissen]. Niet valt uit te sluiten dat deze door stress en een gevoel van opgesloten te zitten in het verleden, veroorzaakt zijn.

2.3. Klager wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen de aangeklaagden hem destijds aan hebben gedaan. Door een gegronde verklaring van zijn klacht, hoopt klager zichzelf te hervinden en het verleden af te kunnen sluiten. Als laatste verzoekt klager financieel gecompenseerd te worden voor de door hem geleden schade.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3. Er zijn ongeveer 44 jaar verstreken sedert de feiten die klager de aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van beide aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Ten aanzien van aangeklaagde 1 stelt de Klachtencommissie vast dat klager eenmaal over zijn naakte lichaam door aangeklaagde 1 is betast en dat aangeklaagde 1 eenmaal met zijn vinger is binnengedrongen in de anus van klager, terwijl hij het geslachtsdeel van klager vasthield.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 stelt de Klachtencommissie vast dat klager meer dan vijf keer door aangeklaagde 2 is betast. Dit gebeurde tijdens de bijles Engels. Klager moest bij aangeklaagde 2 op schoot komen zitten terwijl aangeklaagde 2 het geslachtsdeel van klager betastte. Ook ging aangeklaagde 2 met zijn hoofd tegen de buik van klager aanliggen. Klager moest dit ook bij aangeklaagde 2 doen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een groot aantal reeds gegronde verklaarde klachten tegen de beide aangeklaagden. Meer in het bijzonder heeft de Klachtencommissie betreffende aangeklaagde 1 acht geslagen op de adviezen met de nummers 2014W1279, 2011T292, 2011T529(1) en 2011T549(1), waaruit volgt dat aangeklaagde 1 de geslachtsdelen van de

betreffende klagers betastte en met zijn vinger(s) –al dan niet onder het mom van het opnemen van de temperatuur– binnendrong in de anus van de betreffende klagers.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 heeft de Klachtencommissie in het bijzonder acht geslagen op de adviezen met de nummers 2011T376(4), 2011T529(1), 2011T549(3), 2011T555H, 2012T890(1) en 2013W1122(1), waaruit volgt dat aangeklaagde 2 de geslachtsdelen van de betreffende klagers betast heeft.

Een en ander in onderlinge samenhang gezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door de aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 13 jaar oud. De aangeklaagden waren voor hem personen waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

3.5. Gelet op het feit dat beide aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht kan wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

3.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks tot de Compensatiecommissie wenden.

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht tegen aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2 gegrond te verklaren.

Deze beslissing is genomen op 8 december 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze geen overste heeft gesteld als kerkelijk gezagsdrager, wordt dit advies niet uitgebracht aan een overste. Niettemin kan klager op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een overste zich wenden tot de Compensatiecommissie.